

FELKÉSZÜLÉS AZ „ESŐS NAPOKRA”

2015. szeptember

Tartalom

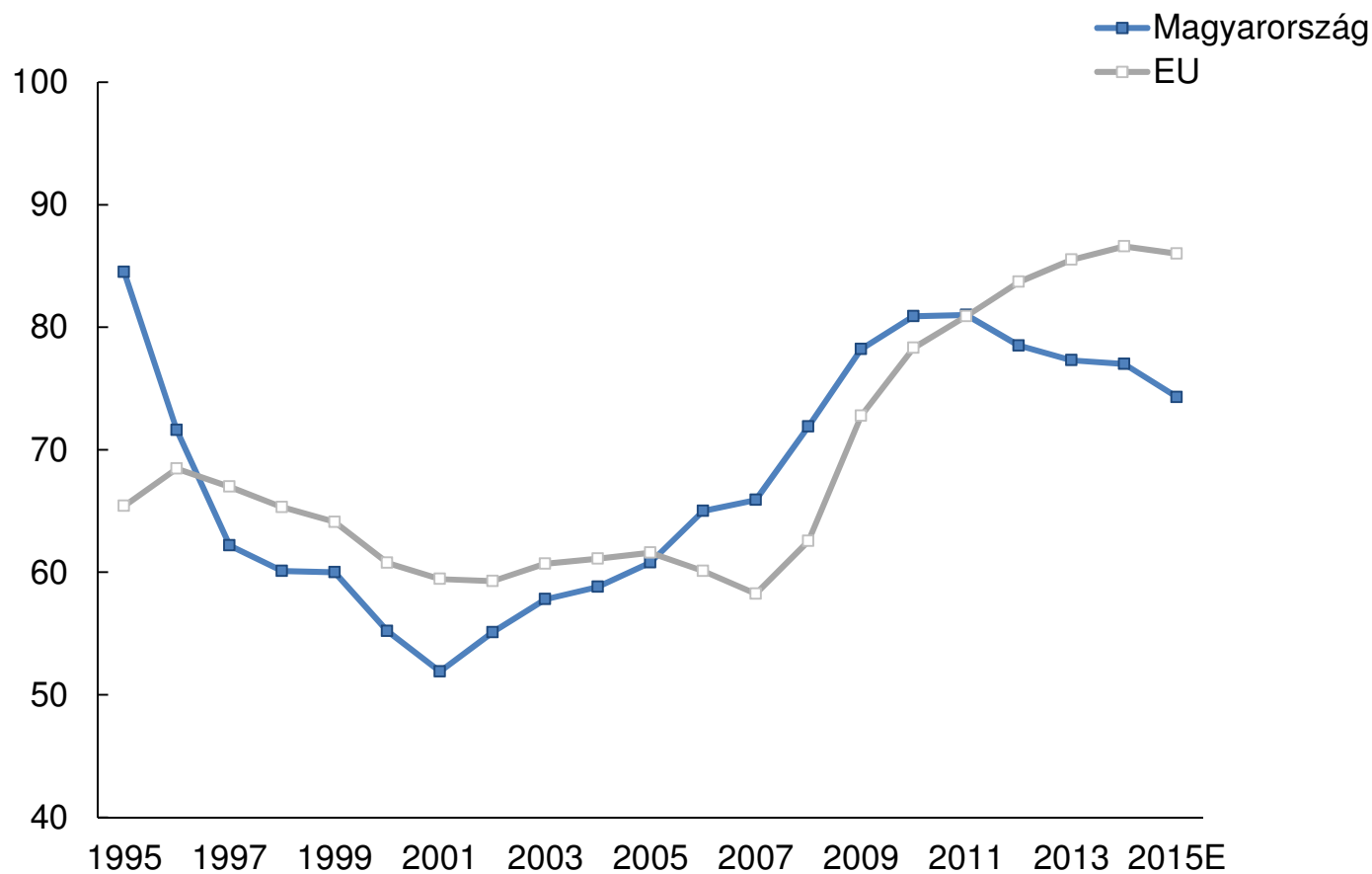
- **Általános helyzetértékelés és lényegi megállapítások**
 - Növekedést szolgáló intézkedések
 - A növekedés sarokkövei
-

*Magyarországon az államadósság 2011 óta újra csökken,
de még mindig túlzottan magas*

GDP-arányos államadósság Magyarországon

GDP %-ában

A magas államadósság leszűkíti a gazdaságpolitika mozgásterét

A GDP-arányos államadósságot meghatározó faktorok

Az államadósság alakulásában meghatározó szerepet játszó tényezők

- A növekedési lehetőségek beszűkülése/ kitágulása
 - Az államháztartás finanszírozási igényének alakulása
 - A forintárfolyam változása a főbb devizákkal szemben
-

Magyarország hosszú időn keresztül lassabban növekedett a régiós versenytársainál, és emiatt elakadt a felzárkózás folyamata

A gazdasági növekedés üteme Magyarországon

A növekedés mozgatórugói

Foglalkoztatottság bővülése

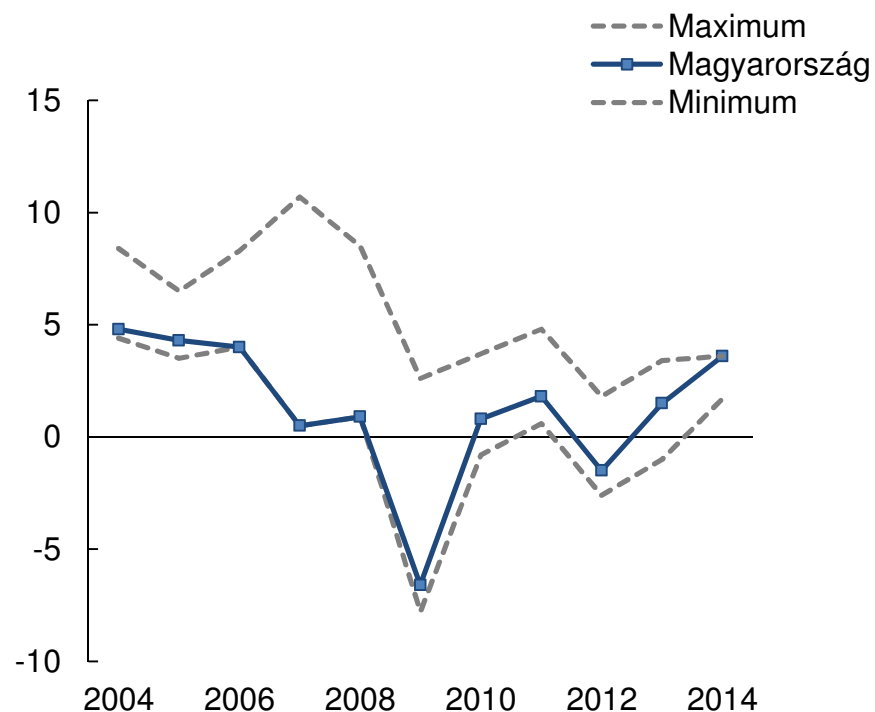
+

Beruházások alakulása

+

Külső finanszírozási pozíció

Gazdasági növekedés Magyarországon és versenytársainál*

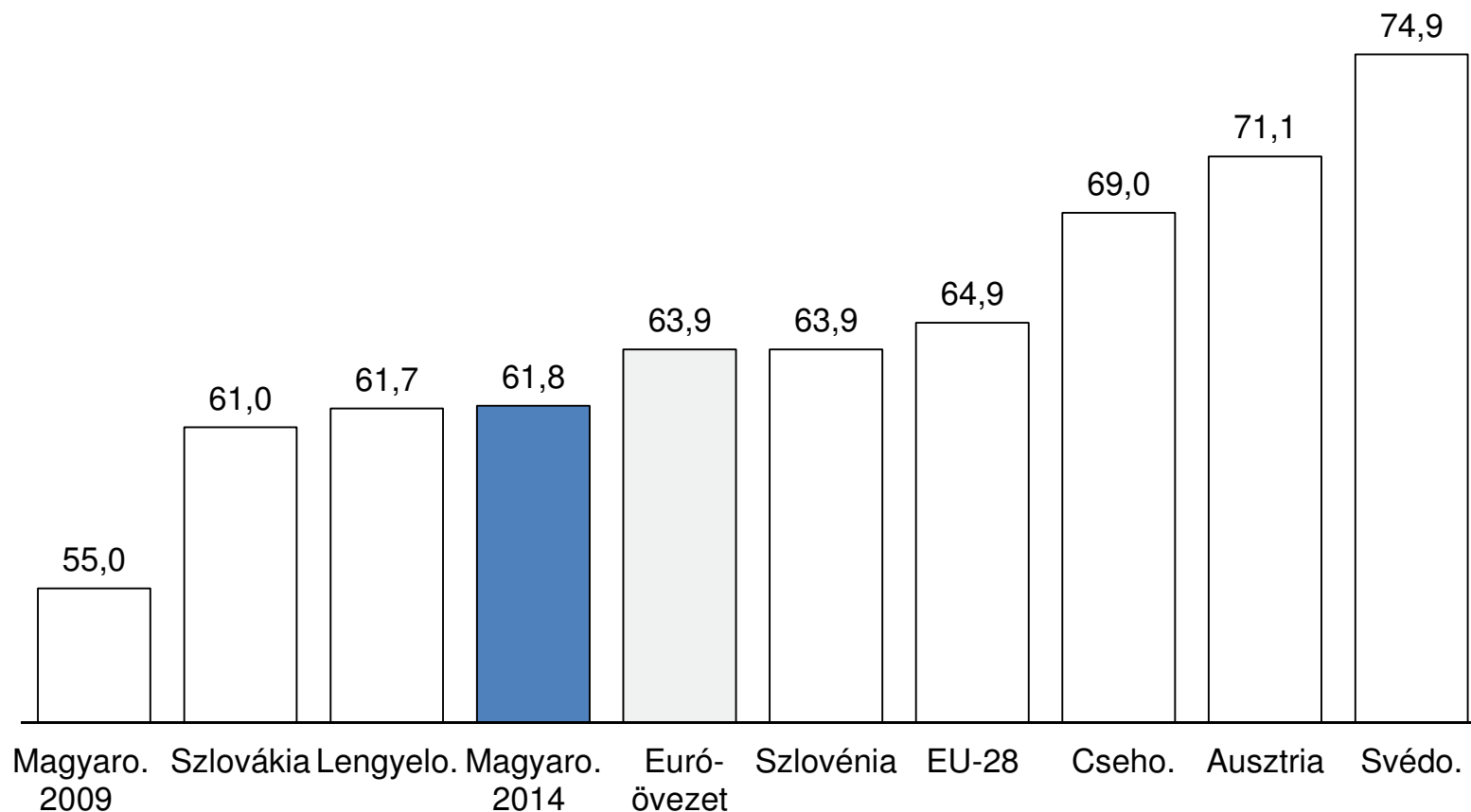

A magyar foglalkoztatottsági ráta az elmúlt időszakban bekövetkezett emelkedése ellenére az egyik legalacsonyabb Európában

Foglalkoztatottak aránya (15-64 éves korosztály), 2014

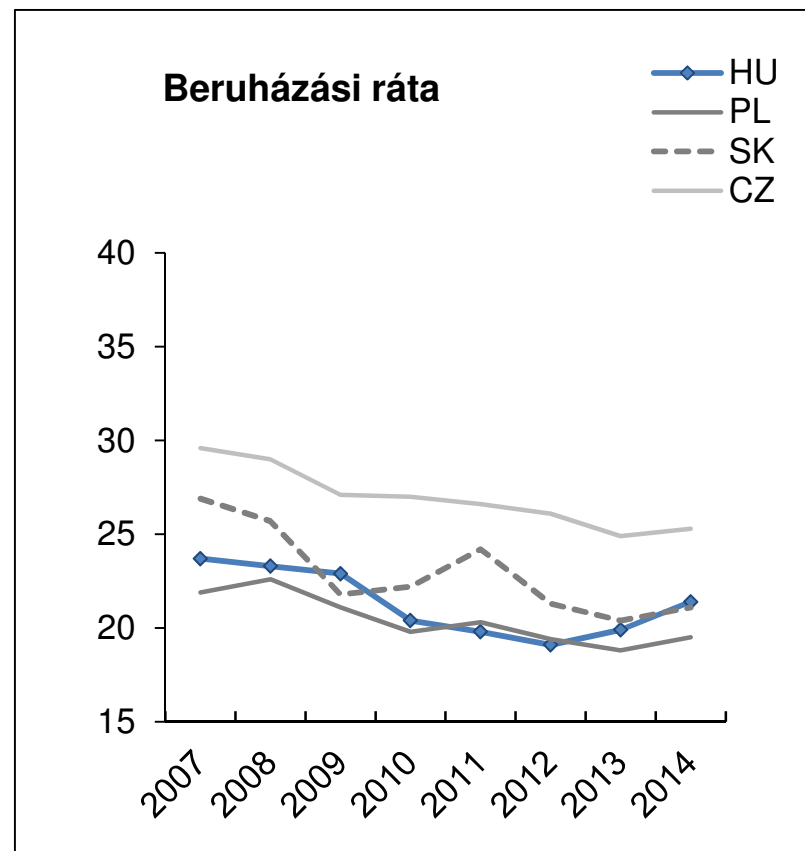
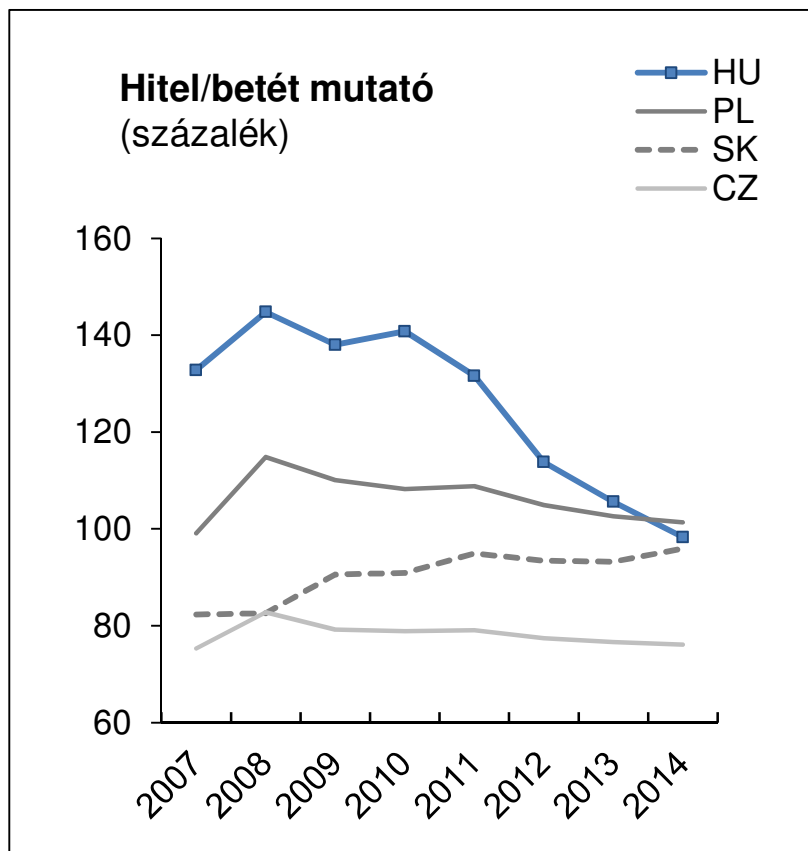
Százalék

Magyarországon a 2000-es évek második felében a beruházások relatíve magas szintjéhez a túlzott hitelfelvétel járult hozzá

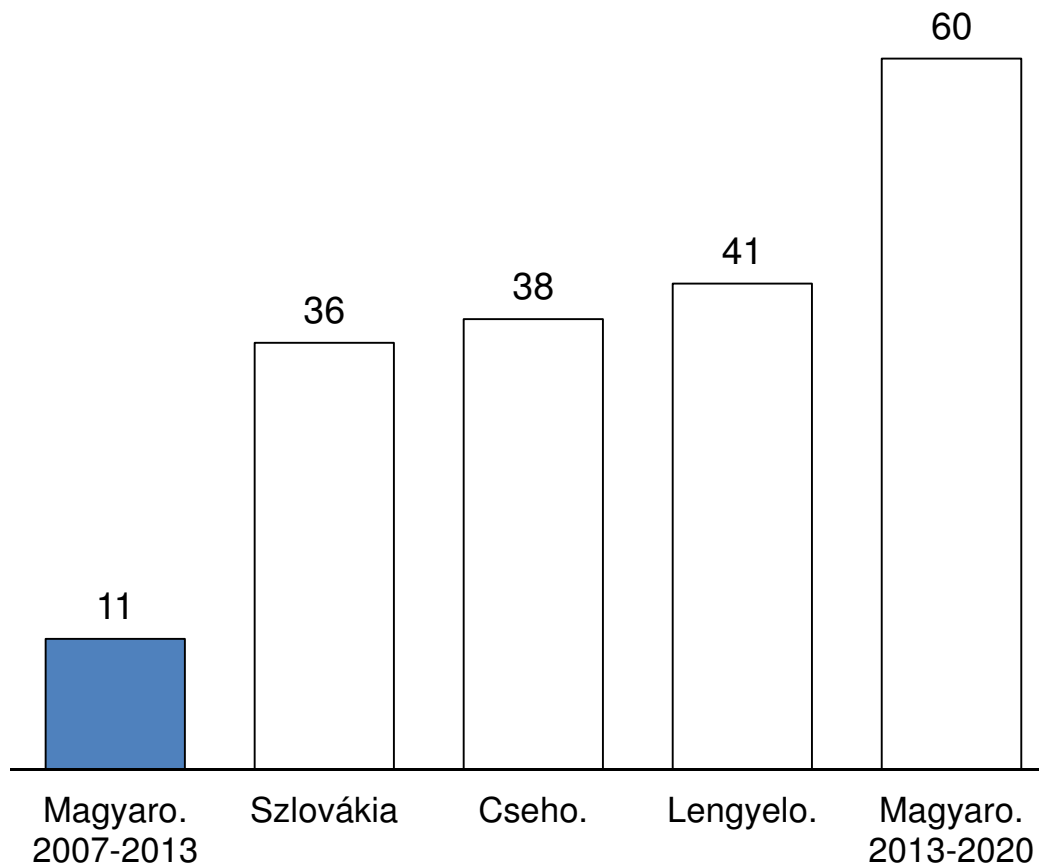
Hitel/betét mutató és beruházási ráta

A beruházások relatíve alacsony szintjében az uniós források nem hatékony felhasználása is szerepet játszott

Uniós források felhasználása gazdaságfejlesztésre, 2013-2020

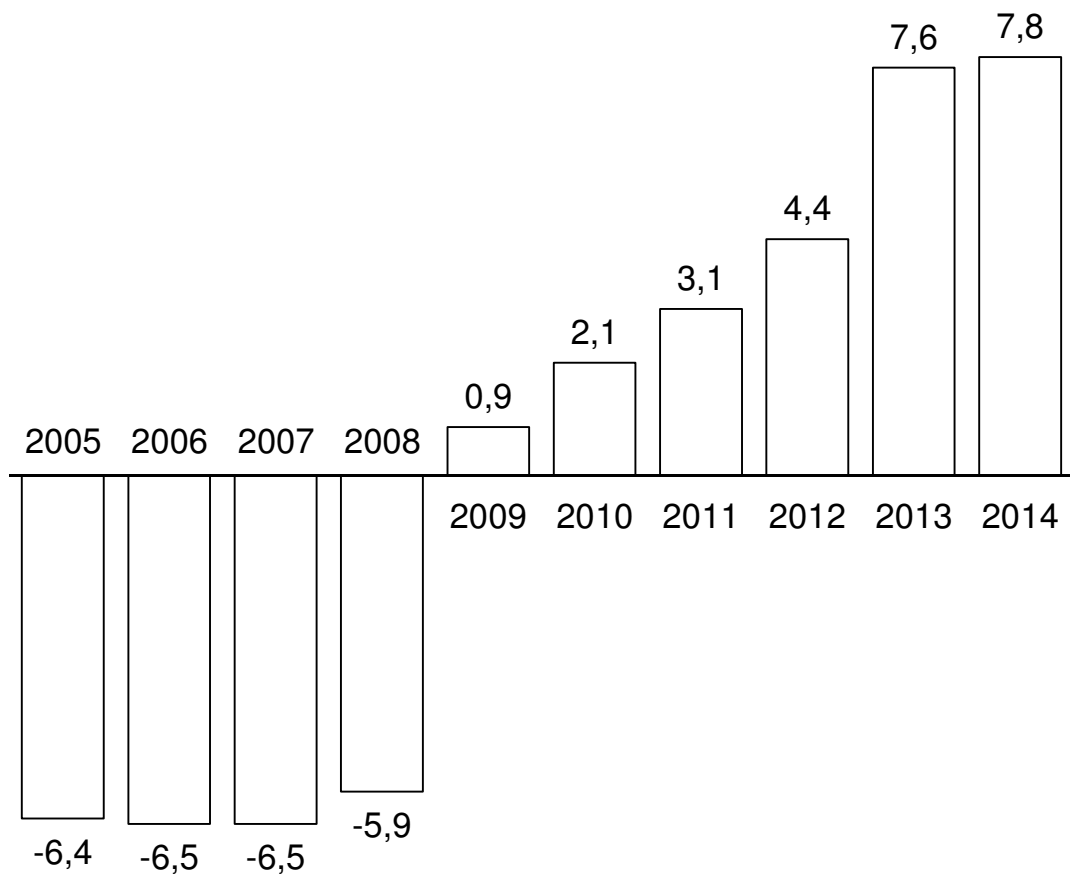

A globális pénzügyi krízist követően számottevően csökkent a magyar gazdaság külső forrásokra való ráutaltsága

Külső finanszírozási pozíció alakulása* Magyarországon

GDP %-ában

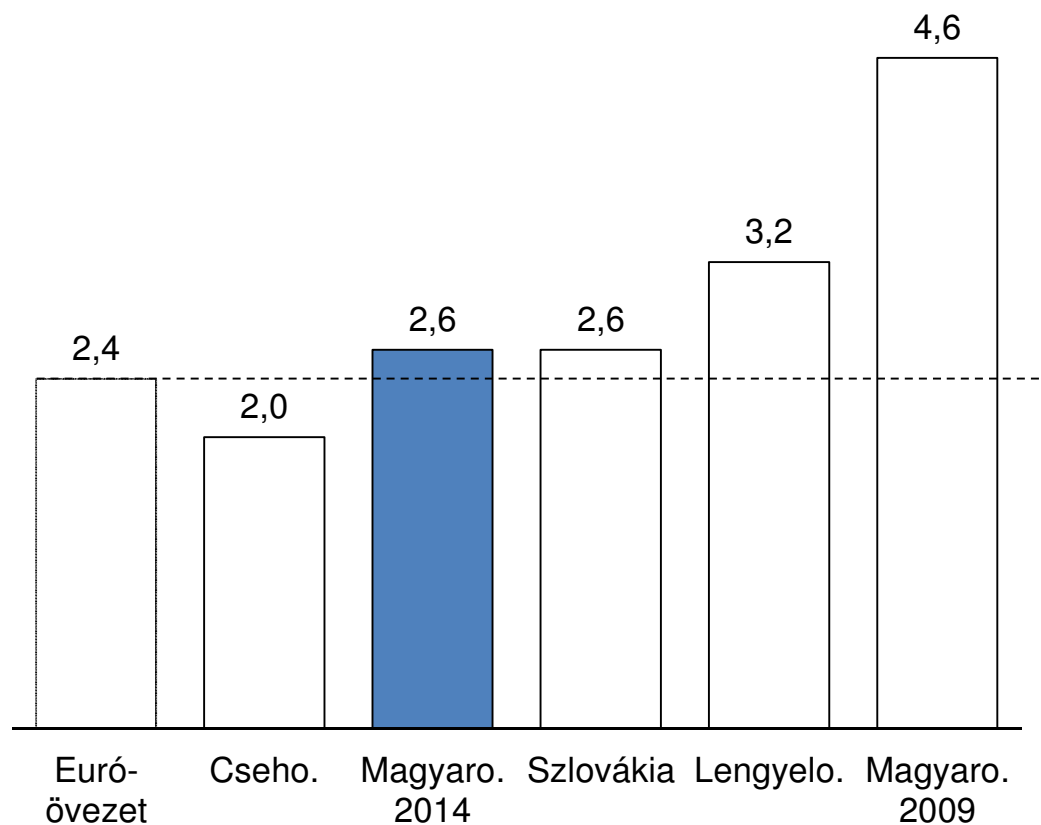
Megjegyzés: Tőkemérleg és folyó fizetési mérleg együttes pozíciója
Forrás: Eurostat

.... ebben szerepet játszott, hogy az államháztartás finanszírozási igénye is jelentősen mérséklődött

Az államháztartás finanszírozási igénye, 2014

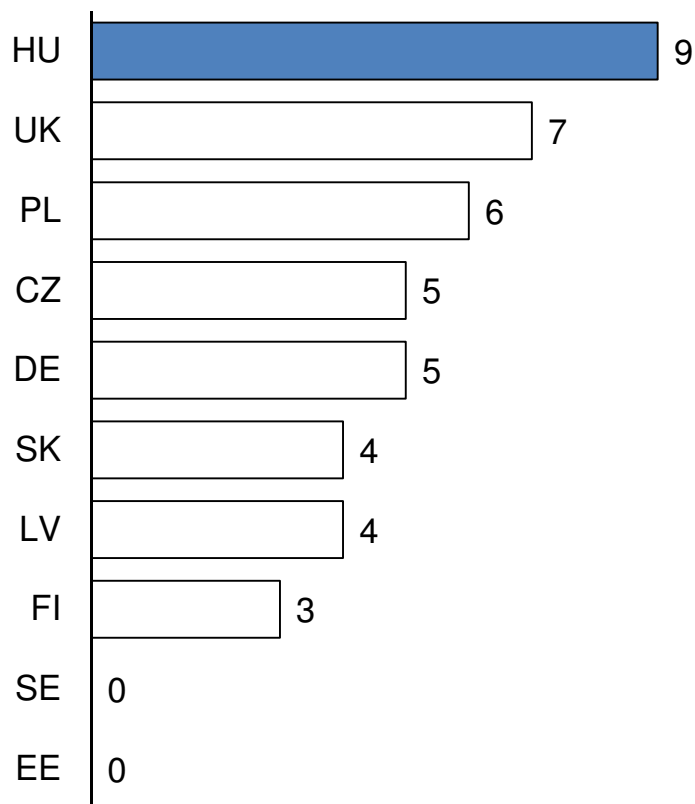
GDP %-ában

A költségvetési egyenleg jelentős javulása hozzásegítette az országot a túlzott deficit eljárás lezárásához

Túlzott deficit eljárás hossza egyes uniós országokban (év)

Ha 2013-ban nem zárul le a túlzott deficit eljárás:

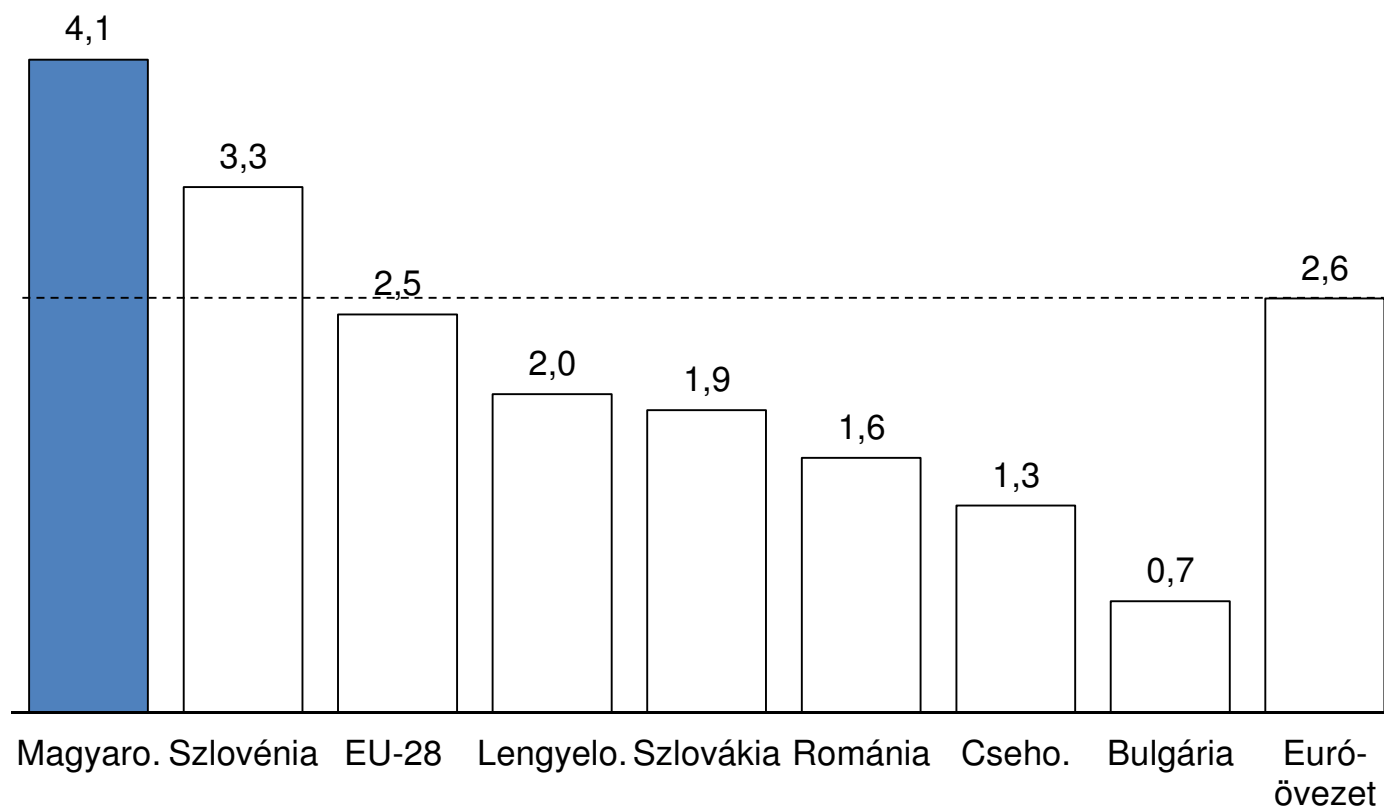
- A kohéziós források megvonása valósággá válik
- A gazdaságpolitika hitelességi válságba sodródik, ami kezelhetetlenné teszi a likviditási és reálgazdasági problémákat
- A bizalom megrendülése a forint jelentős leértékelődésével fenyeget

A magyar adósságszolgálat a magas államadósság miatt tetemes nemzetközi összevetésben

Az állam adósságszolgálata, 2014

GDP %-ában

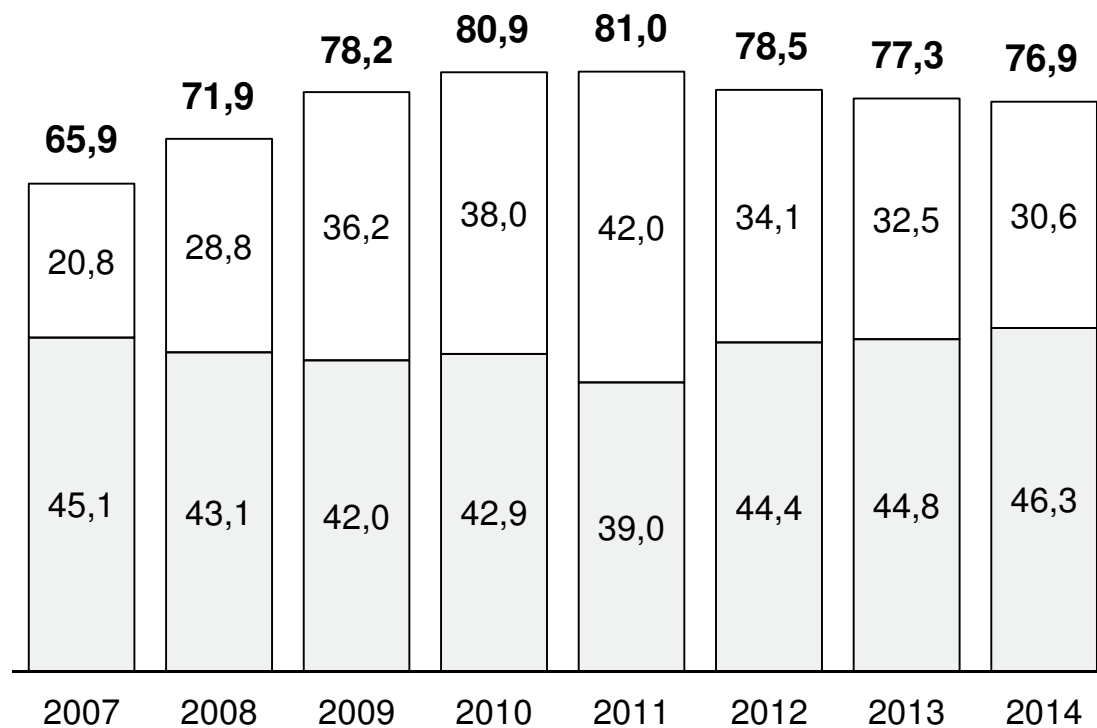

Az államadósságot a magas devizaarány miatt komoly árfolyamkockázat övezi

Az államadósság devizaszerkezete, 2007-2014

GDP %-ában

□ Devizaarány
□ Forintarány

*Amennyiben a költségvetési hiány ismételten jelentősen megugrik,
annak nehezen belátható következményei lennének*

Baljós-forgatókönyv Magyarország számára

**Magasan 3% feletti
költségvetési hiány**

Állam

Lehetséges hatások

- A forintárfolyam drasztikus leértékelődése miatt megugró államadósság (1% árfolyamgyengülés 0,1%-pont államadósság-növekményt jelent)
- A jegybanki alapkamat jelentős megemelése
- IMF lélegeztető-gépre kerülés
- Erős társadalmi és politikai bizonytalanság
- A felzárkózási folyamat elakadása

Magánszféra

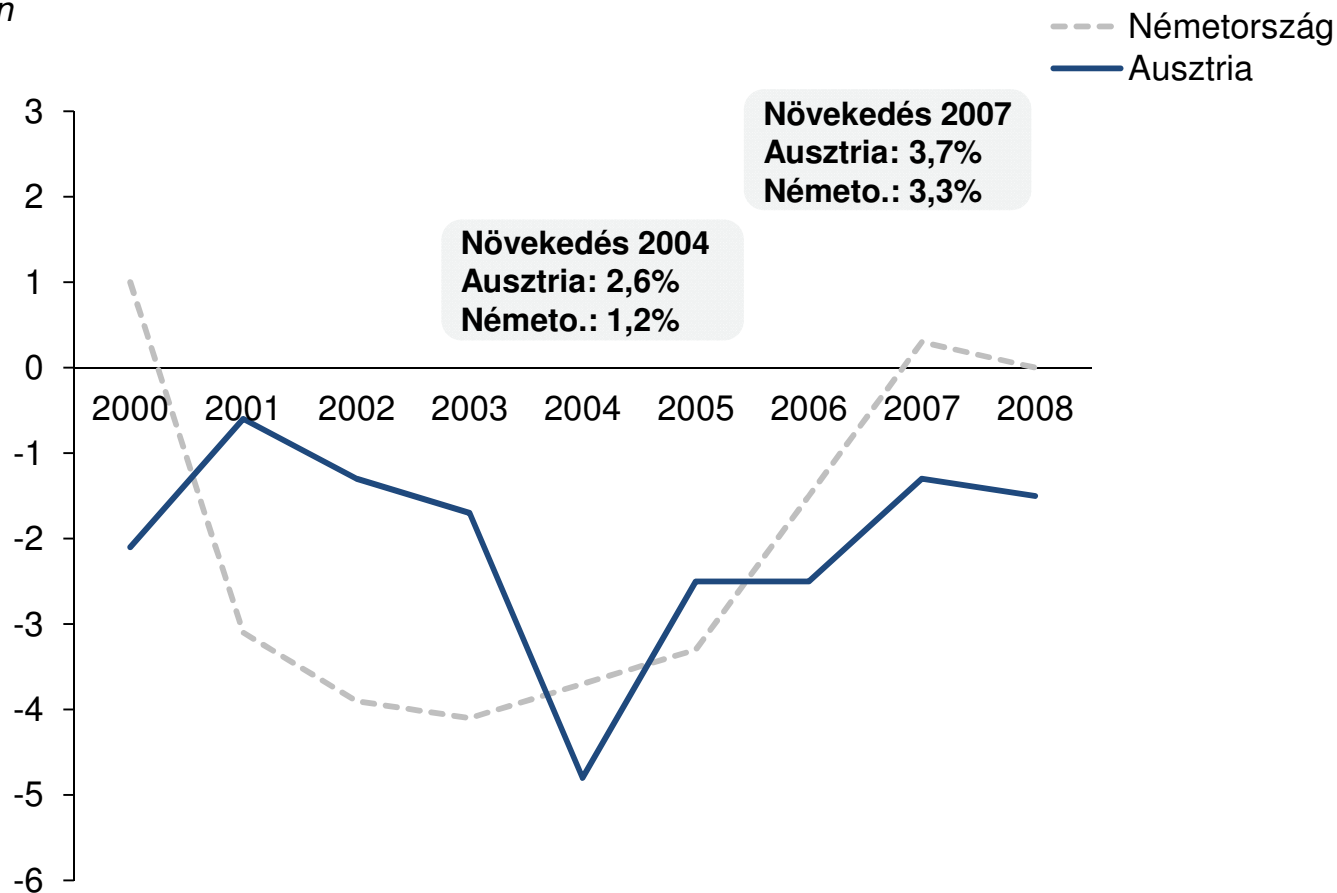
- A forintárfolyam drasztikus leértékelődése miatt megugró vállalkozói szféra-adósság, illetve a nem teljesítő hitelek számottevő emelkedése
- Az állam finanszírozási igényének növekedése kiszorítja a magánszektor beruházásait
- A gazdaság negatív spirálba kerül

A 2000-es évek közepén Ausztria és Németország is a hiány leszorítását követően vett komoly növekedési lendületet

A költségvetési egyenleg Ausztriában és Németországban

GDP %-ában

A külföldi példák igazolják, hogy a hiánycsökkentés és a növekedés már középtávon sem állíthatóak egymással szembe

Legfontosabb tanulságok

Első fázis

Amennyiben a kormányzati erőfeszítések az erőteljes hiánycsökkentésre összpontosulnak, az a kezdeti periódusban azzal a hatással jár, hogy

- mérsékelt marad a növekedés
- az államadósság előbb moderáltan emelkedik, majd stabilizálódik
- az adópolitikát és a munkaerőpiaci folyamatokat a költségvetési fegyelem határozza meg

Második fázis

Ha a hiánycsökkentés szerkezeti reformokkal párosult, amit kormány a későbbiekben még növekedést ösztönző elemekkel is támogat (pl. mint Németországban Hartz IV. munkaerőpiaci reform) akkor

- a növekedés magasabb ütemet ér el
- a költségvetési hiány nem termelődik újra, hanem tartósan alacsony szintre süllyed
- az államadósság csökkenő pályát vesz fel, a hitelesség emelkedése pedig pozitív spirál kialakulásához vezet

*A magyar gazdaság megítélése a régió országaihoz képest
negatívabb a hitelminősítőknél*

Hitelminősítések változása

	2007	2011	2015
A+		Cseho., Szlovákia	Cseho., Szlovákia
A	Cseho., Szlovákia		
A-	Lengyelo.	Lengyelo.	Lengyelo.
BBB+	Magyaro., Letto.		Letto.
BBB	Románia		
BBB-		Magyaro., Letto., Románia	Románia
BB+			Magyaro.

Tartalom

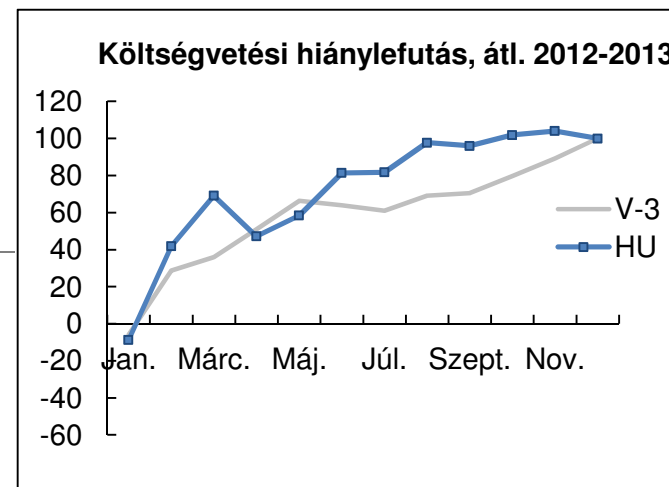
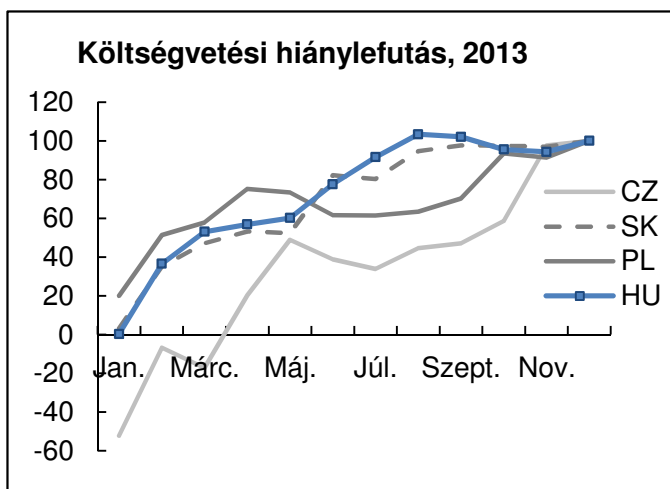
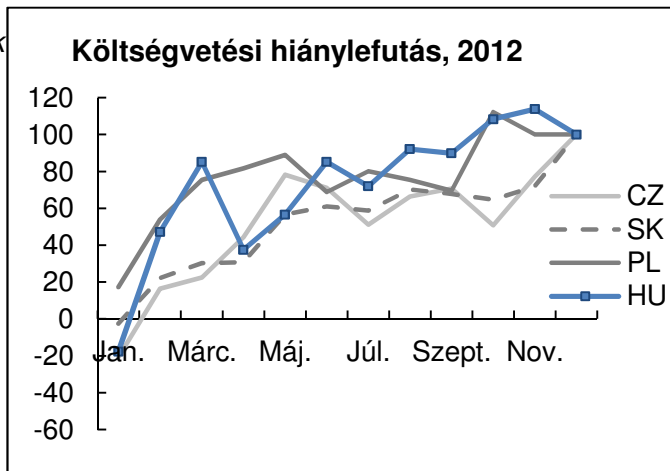
- Általános helyzetértékelés és lényegi megállapítások
 - Növekedést szolgáló intézkedések
 - ~ **Költségvetési fegyelmet segítő eszközök**
 - ~ Feketegazdaság elleni küzdelmet szolgáló eszközök
 - ~ Foglalkoztatást szolgáló intézkedések
 - A növekedés sarokkövei
-

Magyarországon a költségvetési hiány túlzottan az év első felére koncentrálódik, ami megnehezíti a likviditás menedzselését

A költségvetési hiány lefutása a régió országaiban

Százalék

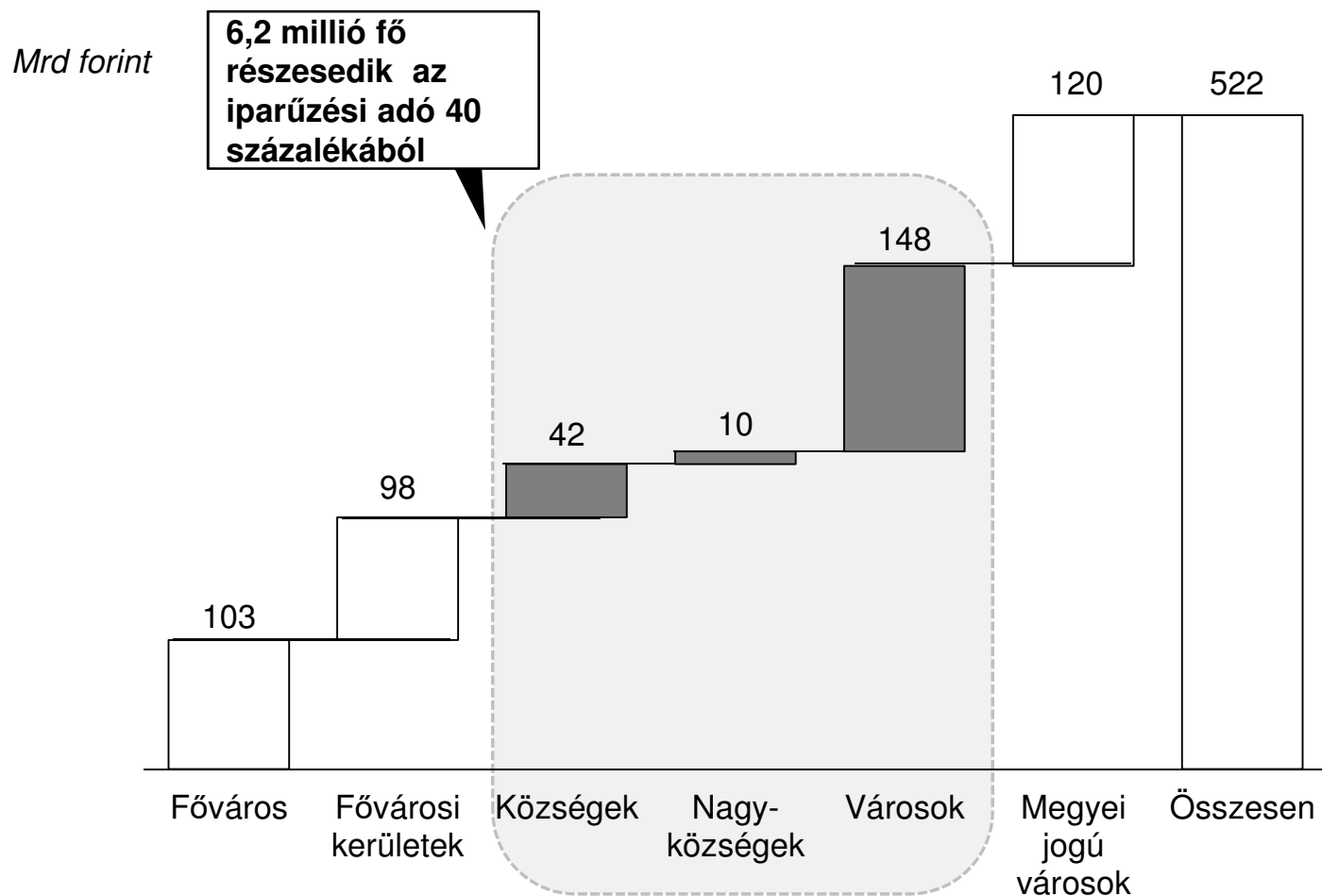

Megjegyzés: Az egyes hónapok kumulált hiánya a teljesült éves központi költségvetési deficit %-ában
Forrás: Pénzügyminisztériumok

Magyarországon a kisebb települések lényegesen kevesebb iparűzési adóból gazdálkodnak, mint a nagyobb városok

Iparűzési adóbevétel megoszlása településtípusonként, 2014

Tartalom

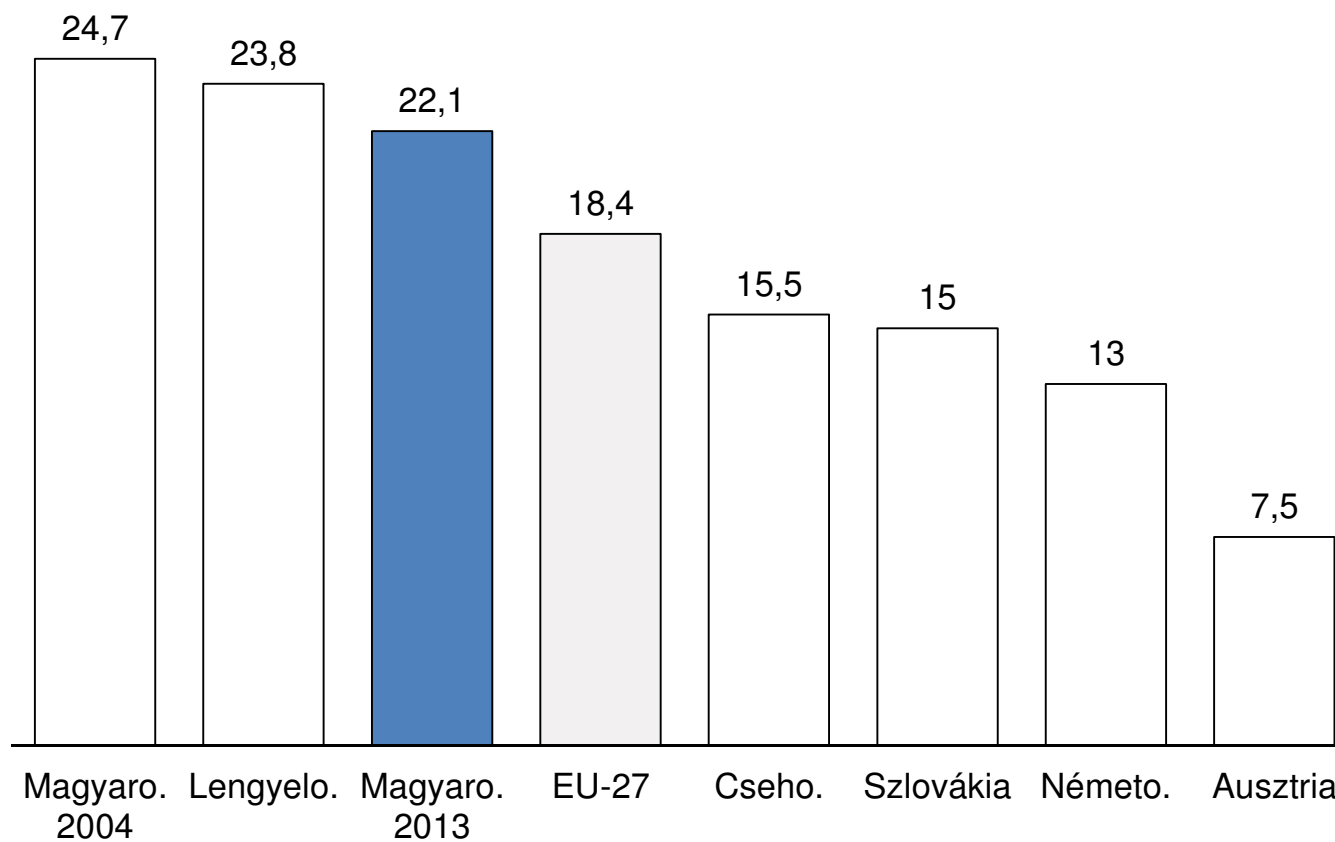
- Általános helyzetértékelés és lényegi megállapítások
 - Növekedést szolgáló intézkedések
 - ~ Költségvetési fegyelmet segítő eszközök
 - ~ **Feketegazdaság elleni küzdelmet szolgáló eszközök**
 - ~ Foglalkoztatást szolgáló intézkedések
 - A növekedés sarokkövei
-

Bár hazánkban a szürke- és feketegazdaság mértéke 2004 és 2013 között mérséklődött, még mindig jelentős nemzetközi összehasonításban

Szürke- és feketegazdaság mértéke az Európai Unióban, 2013

GDP %-ában

A közterhek csökkentését össze kell kapcsolni a fehérítést elősegítő lépésekkel, hogy szélesedjen az adó- és járulékalap

A szürke- és feketegazdaságot visszaszorító lépések

	Kiinduló helyzet	Intézkedések	Hatások
Pénztárgép	A 2013-tól üzembe helyezett online pénztárgépek a rejtett gazdaság visszaszorításán keresztül jelentős többletbevételt eredményeztek	A kötelező online pénztárgép kiterjesztése további szektorokra	A gazdaság további fehéredése az áfabevételek növelése révén segíti a költségvetés egyensúlyát
Elektronikus Közútiáruforgalom-ellenőrző Rendszer (EKÁER)	Az áfacsalással érintett termékek kereskedelme még mindig számottevő	Áruk valós útjának nyomon követése	A bűnesetek megelőzhetőek a visszatartó erő megerősítésével
Elektronikus fizetés	Magyarországon túlzottan magas a készpénz-használat mértéke	Vállalatok egymás közötti készpénzfizetési összeghatárának csökkentése, POS terminálok telepítése	Az elektronikus fizetés növelése jelentősen csökkentheti a rejtett gazdaság méretét

Tartalom

- Általános helyzetértékelés és lényegi megállapítások
 - Növekedést szolgáló intézkedések
 - ~ Költségvetési fegyelmet segítő eszközök
 - ~ Feketegazdaság elleni küzdelmet szolgáló eszközök
 - ~ **Foglalkoztatást szolgáló intézkedések**
 - A növekedés sarokkövei
-

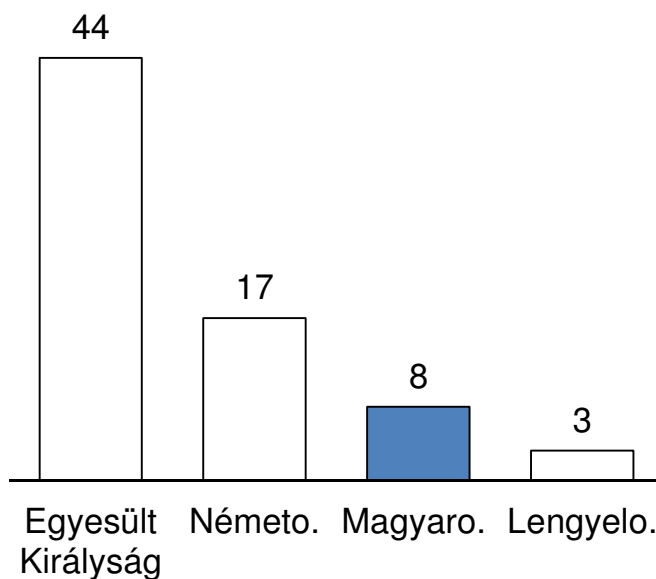

Magyarországon a gyermekelhelyezés szűk keresztmetszetét nem a részvételi hajlandóság, hanem a bölcsődei és óvodai kapacitások hiánya jelenti

Gyermekelhelyezési mutatók

Kapacitási ráta, 2012 (férőhelyek száma / 0-3 éves kisgyermek)

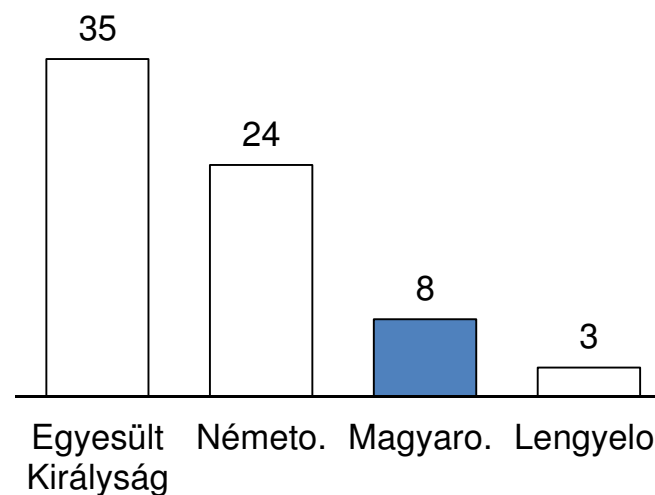
százalék

A fejlett országokhoz képest Magyarországon nagyon szűkösek a bölcsődei és óvodai kapacitások

Részvételi hajlandóság, 2011 (részvételi igény / 0-3 éves kisgyermek)

százalék

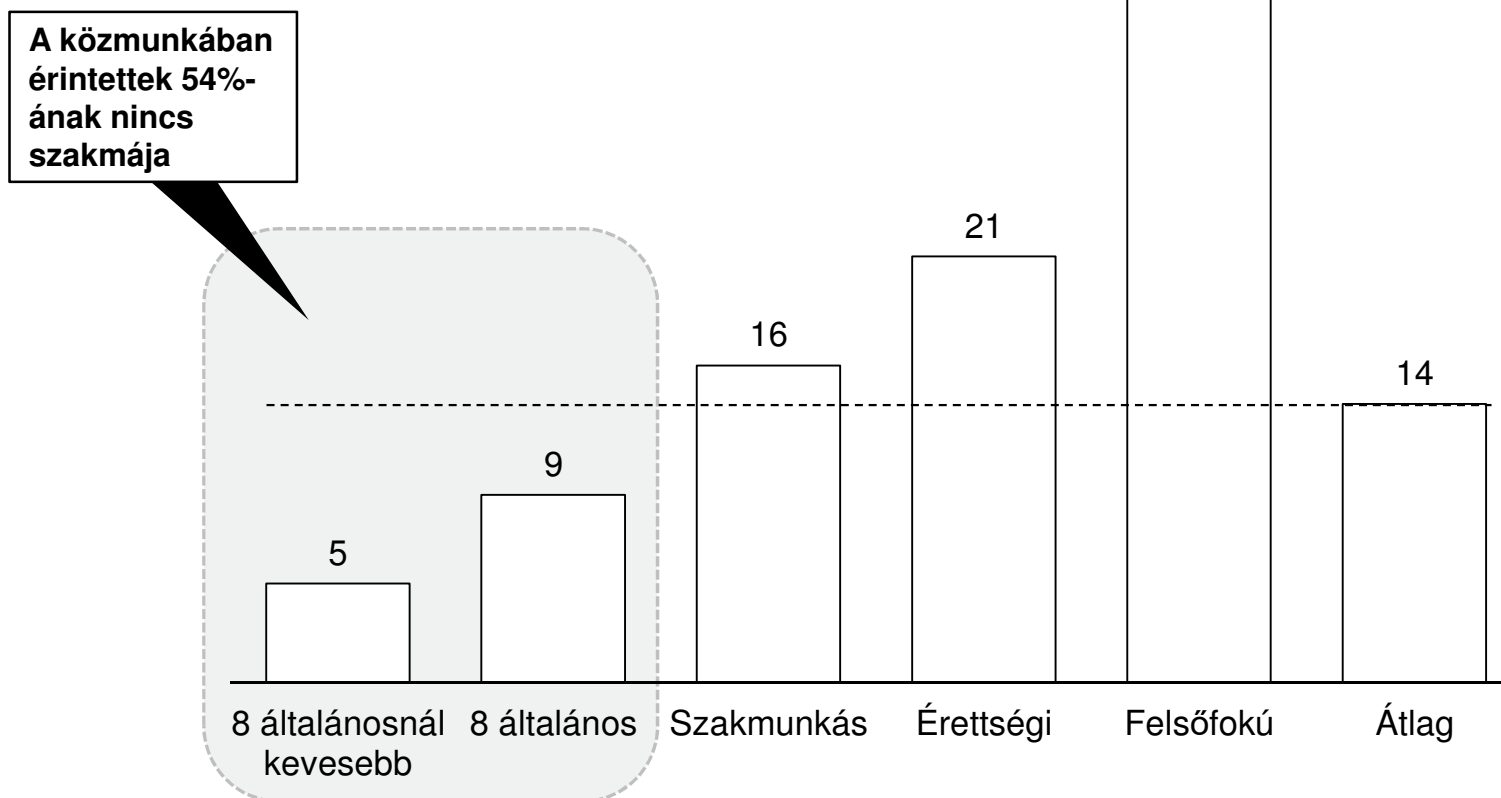
A kisgyermekes magyar családok teljes mértékben kihasználják a rendelkezésre álló szűkös kapacitásokat

Az iskolai végzettségük közül a szakmához jutás a leginkább meghatározó az elsődleges munkaerőpiacra való visszatérésben

A közmunkából való kilépés aránya iskolai végzettség szerint, 2013

Százalék

Hollandiában a 2005-ben bevezetett munkaügyi reform révén a munkanélküliek jelentős része képes volt visszakerülni az elsődleges munkaerőpiacra

A holland munkaügyi reform

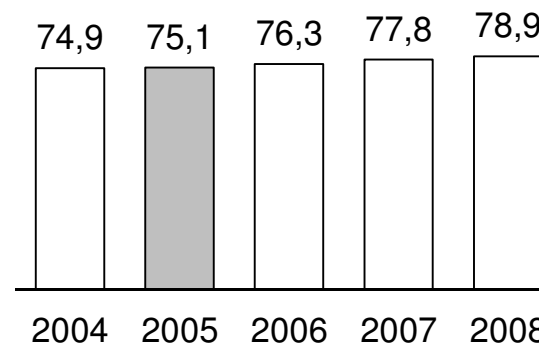
A holland reform képzési elemei, 2005

<u>Főbb részek</u>	<u>Ellátás típusa</u>
Belépés	Kompetencia felmérés
Helyszín	Központi oktatási intézmény, ahol egyéni és csoportos a foglalkozás
Időtartam	Heti egy teljes nap oktatással, vagy több nap néhány órás oktatással
Témakörök	Beszédkésztség, pszichológiai segítségnyújtás, szakképzés, személyre szóló álláskeresési támogatás

A 25-64 évesek képzése (százalék)

A 20-64 évesek foglalkoztatottsági rátája (százalék)

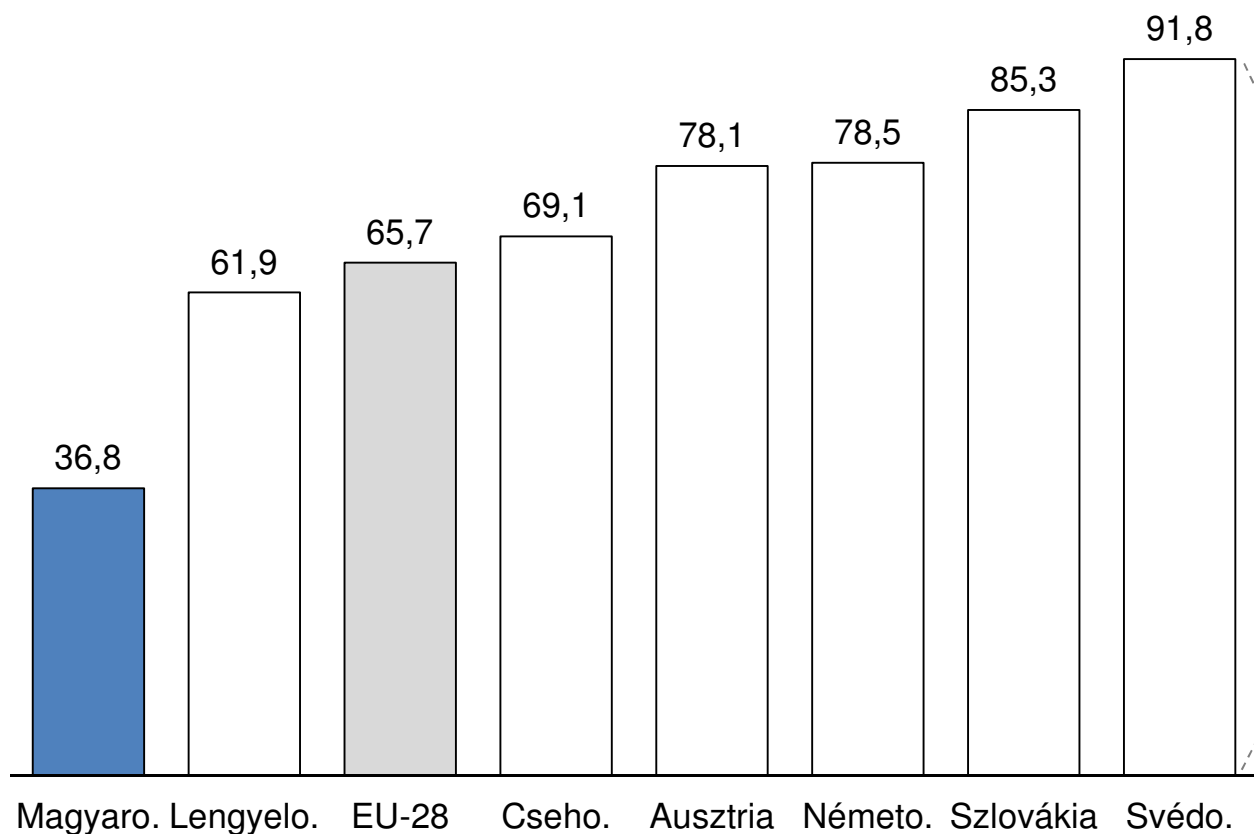

*Magyarországon kevesen beszélnek idegen nyelvet,
ami komoly hátrányt okoz a munkaerőpiacon*

Idegen nyelvet beszélők aránya a 25-64 év közötti korosztályban, 2011

Százalék

Svédországban az idegen nyelvet beszélők aránya kiugróan magas, mert a televízió a legújabb filmeket veszi meg, és minden filmet eredeti angol nyelven svéd felirattal vetít

Tartalom

- Általános helyzetértékelés és lényegi megállapítások
 - Növekedést szolgáló intézkedések
 - **A növekedés sarokkövei**
-

Magyarországon a növekedési pálya kibontakozásában több tényező együttesen játszik meghatározó szerepet

A növekedés főbb összetevői

1. Fiskális egyensúly
 2. EU-források gazdaságfejlesztésre
 3. Alacsony kamatkörnyezet/hitelezés
 4. Foglalkoztatás bővülése (duális képzés, felnőttképzés)
 5. Exportpiacok – gazdaságdiplomácia – importkiváltás
 6. Gazdasági diverzifikáció (Jedlik Ányos Terv)
 7. Bürokrácia csökkentése – Jó Állam
 8. Belső kereslet növekedése (életpálya, bérnövekedés, kiskereskedelem)
 9. Feketegazdaság visszaszorítása
-

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

